

פרק חמישי

במשנה: אכל דם שחיטה וכו'.

ובתוס' (ד"ה אכל וכו') בתו"ד: ואפי' למ"ד אין שחיטה לעוף מן התורה, נחירה מיהו בעי וכו' ע"כ. כתב בספר ציוני תורה (כאן): נראה מדברי התוס' דאזלו לשיטתם בחולין צ"א ע"א (ד"ה פרע) דב"נ נצטוו על הנחירה, ומאי שהתורה ק' אמרה בנבילה או מכור לנכרי היינו נתנבלה בנחירה או בשחיטה, ולפי"ז אף למאן דס"ל אין שחיטה לעוף מן התורה, אבל נחירה מיהו בעי, נמצא דבעוף טהור איכא איסור קודם נחירה והיתר לאחר נחירה, ועוף טמא דמרבין משום דבמינו איכא שחיטה (היינו נחירה).

ואח"כ אומרים התוס' ומ"מ אפשר לומר, דאף בעוף טמא איכא איסור והיתר והיינו איסור אמה"ח קודם מיתה והיתר דלאחר מיתה אין איסור אמה"ח, ואזלו אליבא דר"י בחולין ק"א ע"א דאבר מן החי נוהג בטמאים.

וע' רש"י חולין צ"ב ע"ב ד"ה שאין, ואני שמעתי בשר המת בשר בהמה שמתה מעצמה, נראה ג"כ מרש"י ז"ל דב"נ נצטוו על הנחירה, וכן נראה מלשון הגמרא חולין ל"ג ע"א בנחירה סגי להו, וע' רמ"ע מפאנו (מאמר חיקור דין פרק כ"א ה"ג) דאומר ג"כ דמתה מאלי' אסורה לב"נ, וכן מלשון הגמרא חולין י"ז אברי בשר נחירה שהכניסן לארץ מהו, הרי דנקט לשון נחירה ולא נבילה.

ועיין במהר"ל בתפארת (פרק י"ט) דמביא דברי התוס' חולין הנ"ל וז"ל: ונשאלתי איך נצטוו על הנחירה, הלא נבילה גמורה מותר להם. והשבתי, כי יוסף חשב שלא יאכלו משחיטתו, דשמא חתך קודם שתצא נפשה ולב"נ אסור משום אמה"ח, ולפיכך אמר פרע להן בית השחיטה והיינו נחירה, ונחירה מתרת לב"נ כמו שחיטה לישראל עכ"ל.

אבל מדברי התוס' כריתות כאן נראה דס"ל להתוס' דב"נ נצטוו על הנחירה, וגוף דברי המהר"ל צ"ע מחולין קי"ז ע"ב דא"כ למה לא שנה במשנה דמטמאה טומאת

אוכלין בעכו"ם שנחר, ועיין רש"י קכ"א ע"א דלעכו"ם אסור עוד בנחירה עד שתמות, ולפי דברי המהר"ל אף בעכו"ם שנחר מותר להם הבני מעיים עי"ש.

וע' בחינוך (מצוה תע"ב) שלא לאכול מבשר חי' ועוף שמתו מאליהן, וע"ז נאמר לא תאכלו כל נבילה לגר אשר וכו', נראה שלא כדברי התוס' הנ"ל, ועתוס' סנהדרין נ"ו ע"ב דמותר לב"נ מתה מאליה.

★ ★

ול"א דברי הרמ"ע זצ"ל אפשר לפרש דברי התוס' מש"כ דנצטוו על הנחירה, היינו שנצטוו שלא לאכול ממנה

עד שתצא נפשה, עד שתמות, דנצטוו על אמה"ח, וכן אין רא"י מחולין י"ז הנ"ל, ע' נדרים דף ל"ח ע"ב מאי טעמא (מותר לזון להמודר הנאה את עבדיו ושפחותיו) עבדיו ושפחותיו למנחרותא עבידן, ובר"ן כלומר שאין עומדין לאכילה אלא לנחירה בעלמא כשהן מתין מניחין אותן ואין אדם אוכלן, הרי דפירש נחירה היינו מתה מעצמה, ולא קשה כלל, ודו"ק.

ובדברי התוס' חולין צ"א הנ"ל דטבוח טבח היינו נחירה, צריכין לפרש, דמה דאמרינן בגמ' שם (דף פ"ה ע"א) דר"ש גמר דשחיטה ראוי' אף כאן שחיטה ראוי', וברש"י דכתיב כי אתי יאכלו, ולפי דברי התוס' מוכרחים לומר דקרי לנחירה שחיטה ראוי', דלהם הי' בנחירה ראוי' לאכול, ואצלנו נקרא שחיטה מה שאנחנו ישראל מותרים לאכול וכמו המהר"ל הנ"ל ודו"ק ע"כ.

★ ★

במשנה: דם הלב, דם ביצים וכו'.

בתוס' (ד"ה דם ביצים וכו') כותבים: פירש בקונטרס וכו' לשון אחר ביצי זכר. וקשיא, דבגמרא קאמר אוציא דם ביצים שאין מין בשר ע"כ. ור"ל, דלפי' הב' ברש"י דר"ל ביצי זכר, א"כ מין בשר הם.